

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการจัดโปรแกรมสุขศึกษา เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันโรคฟันผุ โดยการประยุกต์แนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง เทศบาลนครขอนแก่น ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOWS ซึ่งจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัย

- 1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- 1.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้เกี่ยวกับโรคฟันผุ
- 1.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติต่อพฤติกรรมในการป้องกันโรคฟันผุ
- 1.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ
- 1.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ
- 1.6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์
- 1.7 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของตัวแปรความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ และการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ กับตัวแปรแรงสนับสนุนทางสังคม

2. อภิปรายผล

- 2.1 อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน

1. ผลการวิจัย

1.1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 47 คน และกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 44 คน จำแนกตามลักษณะดังต่อไปนี้

1.1.1 เพศ พบว่ากลุ่มทดลองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70.2 และเพศชาย ร้อยละ 29.8 ส่วนนักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 59.1 และเพศหญิง ร้อยละ 40.9

1.1.2 อายุ พบว่ากลุ่มทดลองมีอายุมากที่สุด 13 ปีอายุน้อยที่สุด 11 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 11.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.29 ส่วนใหญ่มีอายุ 12 ปี ร้อยละ 91.5 สำหรับนักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบมีอายุมากที่สุด 13 ปีอายุน้อยที่สุด 11 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 12.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 ส่วนใหญ่มีอายุ 12 ปี ร้อยละ 90.9

1.1.3 บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน พบว่า ปัจจุบันนักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา คิดเป็นร้อยละ 78.7 รองลงมาอาศัยอยู่กับญาติ คิดเป็นร้อยละ 10.6 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาอาศัยอยู่กับมารดา คิดเป็นร้อยละ 11.4

1.1.4 อาชีพของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มทดลองมีอาชีพรับราชการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.8 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 25.5 ส่วนผู้ปกครองในกลุ่มเปรียบเทียบ

ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 22.7 รองลงมาคืออาชีพรับราชการและอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 20.5

1.1.5 การศึกษาของผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาคือการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.8 ส่วนผู้ปกครองในกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาคือการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 22.7

1.1.6 ความถี่ในการแปรงฟันต่อวัน พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่แปรงฟันวันละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 76.6 รองลงมาแปรงฟันวันละ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.8 แปรงฟันเฉลี่ยวันละ 2.02 ครั้ง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่แปรงฟันวันละ 2 ครั้ง รองลงมาแปรงฟันวันละ 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.9 แปรงฟันเฉลี่ยวันละ 2.07 ครั้ง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50

1.1.7 บุคคลที่นักเรียนปรึกษาเมื่อมีปัญหาทันตสุขภาพ พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่เมื่อมีปัญหาทันตสุขภาพมักจะไปปรึกษา มารดา ร้อยละ 80.9 รองลงมาคือบิดาและญาติ ร้อยละ 6.4 ส่วนนักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนใหญ่มักจะไปปรึกษาปัญหาทันตสุขภาพกับมารดา ร้อยละ 86.4 รองลงมาคือบิดา ร้อยละ 9.1

1.1.8 ความถี่ของผู้ปกครองในการดูแลการแปรงฟัน พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีการดูแลการแปรงฟันของนักเรียนเป็นประจำ 3-5 วัน/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 59.6 รองลงมาคือ ดูแลเป็นบางครั้ง 1-2 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 31.9 ค่าเฉลี่ยในการดูแลการแปรงฟันเท่ากับ 2.51 พานักเรียนไปพบทันตแพทย์ 0.65 ส่วนนักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีการดูแลการแปรงฟันของนักเรียน เป็นประจำ 3-5 วัน/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 70.5 รองลงมาคือ ดูแลเป็นบางครั้ง 1-2 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 22.7 ค่าเฉลี่ยในการดูแลการแปรงฟันเท่ากับ 2.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61

1.1.9 ความถี่ของผู้ปกครองที่พานักเรียนไปพบทันตแพทย์ พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่เคยพานักเรียนไปพบทันตแพทย์ เมื่อมีปัญหาเรื่องฟัน คิดเป็นร้อยละ 66.0 รองลงมาคือ ปีสละครั้งและนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 14.9 ค่าเฉลี่ยในการดูแลการพานักเรียนไปพบทันตแพทย์เท่ากับ 1.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 ส่วนนักเรียนในกลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนใหญ่ผู้ปกครองเคยพานักเรียนไปพบทันตแพทย์ เมื่อมีปัญหาเรื่องฟัน คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมาคือนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 29.5 ค่าเฉลี่ยในการดูแลการพานักเรียนไปพบทันตแพทย์ เท่ากับ 1.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.02

1.1.10 ความถี่ของครูในการตรวจสอบสุขภาพช่องปาก พบว่าครูอนามัยหรือครูประจำชั้นของนักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ไม่เคยตรวจสอบสุขภาพช่องปากของนักเรียน คิดเป็น ร้อยละ 53.2 รองลงมาคือ ตรวจสอบสุขภาพช่องปากปีละครั้ง ร้อยละ 34.0 ค่าเฉลี่ยในการตรวจสอบสุขภาพช่องปาก เท่ากับ 1.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 นักเรียนในกลุ่มเปรียบเทียบส่วนใหญ่ครูอนามัยหรือครูประจำชั้น ไม่เคยตรวจสอบสุขภาพช่องปากและตรวจสอบสุขภาพช่องปากปีละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 45.5 รองลงมาคือตรวจมากกว่าปีละ 1 ครั้ง ร้อยละ 9.1 ค่าเฉลี่ยในการตรวจสอบสุขภาพช่องปาก เท่ากับ 1.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

คุณลักษณะประชากร	กลุ่มทดลอง (n=47)		กลุ่มเปรียบเทียบ (n=44)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	14	29.8	26	59.1
หญิง	33	70.2	18	40.9
อายุ				
11 ปี	3	6.4	1	2.3
12 ปี	43	91.5	40	90.9
13 ปี	1	2.1	3	6.8
$\bar{X}$		11.96		12.04
S.D.		0.29		0.30
บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน				
บิดาและมารดา	37	78.7	33	75.0
บิดา	0	0	3	6.8
มารดา	2	4.3	5	11.4
ญาติ	5	10.6	1	2.3
อื่นๆ	3	6.4	2	4.5
อาชีพของผู้ปกครอง				
เกษตรกร	0	0	1	2.3
ค้าขาย	12	25.5	10	22.7
รับราชการ	14	29.8	9	20.5
รับจ้างทั่วไป	5	10.5	9	20.5
รับจ้างเอกชน, พนักงานบริษัท	9	19.1	8	18.2
อื่นๆ	7	14.9	7	15.9
การศึกษาของผู้ปกครอง				
ไม่ได้เรียนหนังสือ	0	0	0	0
จบชั้นประถมศึกษา	7	14.9	7	15.9
จบชั้นมัธยมศึกษา	10	21.3	10	22.7
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	16	34.0	8	18.2
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	14	29.8	19	43.2

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป(ต่อ)

คุณลักษณะประชากร	กลุ่มทดลอง (n=47)		กลุ่มเปรียบเทียบ (n=44)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ในการแปรงฟันต่อวัน				
1 ครั้ง/วัน	5	10.6	4	9.1
2 ครั้ง/วัน	36	76.6	33	75.0
3 ครั้ง/วัน	6	12.8	7	15.9
$\bar{X}$		2.02		2.07
S.D.		0.49		0.50
บุคคลที่นักเรียนปรึกษาเมื่อมีปัญหาทันตสุขภาพ				
บิดา	3	6.4	4	9.1
มารดา	38	80.9	38	86.4
เพื่อน	1	2.1	0	0
ญาติ	3	6.4	1	2.3
อื่นๆ	2	4.3	1	2.3
ความถี่ของผู้ปกครองในการดูแลการแปรงฟัน				
ไม่เคย	4	8.5	3	6.8
บางครั้ง (1-2 วัน/สัปดาห์)	15	31.9	10	22.7
เป็นประจำ (3-5 วัน/สัปดาห์)	28	59.6	31	70.5
$\bar{X}$		2.51		2.64
S.D.		0.65		0.61
ความถี่ของผู้ปกครองที่พานักเรียนไปพบทันตแพทย์				
เมื่อมีปัญหาเรื่องฟัน	31	66.0	25	56.8
ปีละครั้ง	7	14.9	4	9.1
นานๆ ครั้ง	7	14.9	13	29.5
ไม่เคย	2	4.3	2	4.5
$\bar{X}$		1.57		1.82
S.D.		0.90		1.02
ความถี่ของครูในการตรวจสอบสภาพช่องปาก				
ไม่เคยตรวจ	25	53.2	20	45.5
ปีละ 1 ครั้ง	16	34.0	20	45.5
มากกว่าปีละ 1 ครั้ง	6	12.8	4	9.1
$\bar{X}$		1.59		1.64
S.D.		0.71		0.65

1.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้เรื่องโรคพิษณุ

1.2.1 ระดับความรู้เรื่องโรคพิษณุ

กลุ่มทดลอง ก่อนทดลอง พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 61.70 ภายหลังการทดลองมีความรู้เพิ่มขึ้นอยู่ระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 85.11

กลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนทดลอง พบว่าส่วนใหญ่มีความรู้ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.27 ภายหลังการทดลองมีความรู้ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 65.91 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง จำแนกตามระดับความรู้เรื่องโรคพิษณุ

ระดับความรู้	กลุ่มทดลอง				กลุ่มเปรียบเทียบ			
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	8	17.02	40	85.11	7	15.91	6	13.64
ระดับปานกลาง	29	61.70	7	14.89	23	52.27	29	65.91
ระดับต่ำ	10	21.28	0	0	14	31.82	9	20.45
$\bar{X}$	10.79		13.77		10.3		10.6	
S.D.	2.07		1.25		2.15		1.85	
Max	15		16		14		14	
Min	5		11		6		6	

1.2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคพิษณุภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคพิษณุเท่ากับ 10.79 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.07 ภายหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคพิษณุเท่ากับ 13.77 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.25 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคพิษณุ ภายในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 2.21 ถึง 3.74) จากการวิเคราะห์รายข้อหลังการทดลอง พบว่าความรู้ข้อที่นักเรียนได้คะแนนสูงสุดคือ ข้อที่ 8 การแปร่งฟันที่ถูกวิธีคือ และข้อที่ 10 การตรวจดูแผ่นคราบจุลินทรีย์หลังจากแปร่งฟันด้วยตัวเองทำได้ด้วยวิธีใด ได้คะแนนร้อยละ 100 ส่วนข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือข้อที่ 11 ข้อใดคือประโยชน์ของฟลูออไรด์ที่ผสมอยู่ในยาสีฟัน ได้คะแนนร้อยละ 48.9(ภาคผนวก ตารางที่ 24)

กลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคพิษณุเท่ากับ 10.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.15 ภายหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคพิษณุเท่ากับ 10.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.85 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคพิษณุ ภายในกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุ ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ความรู้เรื่องโรคฟันผุ	n	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{d}$	95% CI	p-value
กลุ่มทดลอง						
ก่อนทดลอง	47	10.79	2.07			
				2.98	2.21 ถึง 3.74	<0.001
หลังทดลอง	47	13.77	1.25			
กลุ่มเปรียบเทียบ						
ก่อนทดลอง	44	10.27	2.15			
				0.32	-0.63 ถึง 1.27	0.458
หลังทดลอง	44	10.59	1.85			

1.2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ก่อนทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุเท่ากับ 10.79 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.07 กลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุเท่ากับ 10.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.15 ผลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุ ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

หลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุเท่ากับ 13.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.25 กลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุเท่ากับ 10.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.85 ผลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ หลังการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 2.51 ถึง 3.84) โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 3.17 คะแนน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง

ความรู้เรื่องโรคฟันผุ	n	$\bar{x}$	S.D.	Mean Difference	95 % CI	p-value
ก่อนทดลอง						
กลุ่มทดลอง	47	10.79	2.07	0.51	-0.36 ถึง 1.39	0.248
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	10.27	2.15			
หลังทดลอง						
กลุ่มทดลอง	47	13.77	1.25	3.17	2.51 ถึง 3.84	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	10.59	1.85			

1.2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ หลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ หลังการทดลอง พบว่ากลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุ เท่ากับ 2.98 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.61 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุ เท่ากับ 0.32 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.13 ผลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ หลังการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 1.46 ถึง 3.86) โดยกลุ่มทดลองมีความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 2.66 คะแนน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความรู้เรื่องโรคฟันผุระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบภายหลังการทดลอง

ความรู้เรื่องโรคฟันผุ	n	$\bar{d}$	S.D.	Mean Difference	95% CI	p-value
กลุ่มทดลอง	47	2.98	2.61	2.66	1.46 ถึง 3.86	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	0.32	3.13			

1.3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ

1.3.1 ระดับเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ

กลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนการทดลอง ส่วนมากมีความรู้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 59.6 ภายหลังการทดลองส่วนมากมีความรู้ระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 95.7

กลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ก่อนการทดลอง ส่วนมากมีความรู้ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 54.5 ภายหลังการทดลองส่วนมากมีความรู้ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 61.4 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง จำแนกตามระดับคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ

ระดับเจตคติต่อ พฤติกรรมการป้องกัน โรคฟันผุ	กลุ่มทดลอง				กลุ่มเปรียบเทียบ			
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	19	40.4	45	95.7	20	45.5	17	38.6
ระดับปานกลาง	28	59.6	2	4.3	24	54.5	27	61.4
ระดับต่ำ	0	0	0	0	0	0	0	0
$\bar{X}$	23.55		25.96		23.2		22.89	
S.D.	1.73		1.47		1.9		1.82	
Max	26		30		26		26	
Min	19		23		19		18	

1.3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรม การป้องกันโรคฟันผุ เท่ากับ 23.55 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.73 ภายหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของ คะแนนเท่ากับ 25.96 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.47 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติฯ ภายในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 1.75 ถึง 3.06) โดยหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมี ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติฯ เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนทดลอง 2.41 คะแนน จากผลการวิเคราะห์รายข้อหลังการ ทดลอง พบว่าเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุข้อที่นักเรียนได้คะแนนสูงสุดคือข้อที่ 4 การตรวจฟัน ด้วยตนเองเป็นประจำ ทำให้ทราบว่าเป็นโรคฟันผุหรือไม่ ร้อยละ 95.7 และข้อที่นักเรียนได้คะแนนน้อยที่สุด ที่สุดคือข้อที่ 8 คนเราจะสูญเสียฟันตามธรรมชาติเมื่ออายุมากขึ้น ร้อยละ 4.3 (ภาคผนวก ตารางที่ 25) จะเห็นว่านักเรียนยังมีความเชื่อที่ไม่ถูกต้องในเรื่องนี้ ควรเน้นและให้ข้อมูลที่ถูกต้องคือ หากดูแลรักษาฟันอย่าง ถูกวิธีและสม่ำเสมอฟันก็จะอยู่กับเราไปตลอดชีวิต

กลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคพิษณุ เท่ากับ 23.20 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.90 ภายหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ เท่ากับ 22.89 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.82 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ ภายในกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคพิษณุภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง

เจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคพิษณุ	n	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{d}$	95% CI	p-value
กลุ่มทดลอง						
ก่อนทดลอง	47	23.55	1.73			
หลังทดลอง	47	25.96	1.47	2.41	1.75 ถึง 3.06	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ						
ก่อนทดลอง	44	23.20	1.90			
หลังทดลอง	44	22.89	1.82	-0.32	-0.99 ถึง 0.35	0.342

1.3.3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคพิษณุระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ก่อนทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคพิษณุ เท่ากับ 23.55 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.73 กลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ เท่ากับ 23.20 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.90 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนการทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

หลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคพิษณุ เท่ากับ 25.96 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.47 กลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ เท่ากับ 22.89 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.82 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบหลังการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 2.38 ถึง 3.76) โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 3.07 คะแนน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

เจตคติต่อพฤติกรรม การป้องกันโรคฟันผุ	n	$\bar{x}$	S.D.	Mean Difference	95% CI	p-value
ก่อนทดลอง						
กลุ่มทดลอง	47	23.55	1.73	0.35	-0.41 ถึง 1.10	0.362
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	23.20	1.90			
หลังทดลอง						
กลุ่มทดลอง	47	25.96	1.47	3.07	2.38 ถึง 3.76	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	22.89	1.82			

1.3.4 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรม การป้องกันโรคฟันผุ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ภายหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มทดลอง มีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ เท่ากับ 2.40 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.22 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ เท่ากับ -0.32 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.20 ผลทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ภายหลังการทดลอง พบว่า พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 1.80 ถึง 3.64) โดยกลุ่มทดลองมีความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนน เจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 2.72 คะแนน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ภายหลังการทดลอง

เจตคติต่อพฤติกรรม การป้องกันโรคฟันผุ	n	$\bar{d}$	S.D.	Mean Difference	95 % CI	p-value
กลุ่มทดลอง	47	2.40	2.22	2.72	1.80 ถึง 3.64	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	-0.32	2.20			

1.4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ

1.4.1 ระดับความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ

กลุ่มทดลอง ก่อนทดลอง พบว่าส่วนใหญ่มีคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 55.3 ภายหลังการทดลองมีคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุอยู่ระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 66.0

กลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลอง พบว่าส่วนใหญ่มีคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 59.1 ภายหลังการทดลองส่วนใหญ่มีคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 52.3 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง จำแนกตามระดับคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ

ระดับความตั้งใจ ต่อการประกอบพฤติกรรม การป้องกันโรคฟันผุ	กลุ่มทดลอง				กลุ่มเปรียบเทียบ			
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	20	42.6	31	66.0	26	59.1	23	52.3
ระดับปานกลาง	26	55.3	16	34.0	17	38.6	20	45.5
ระดับต่ำ	1	2.1	0	0	1	2.3	1	2.3
$\bar{X}$	22.49		24.72		23.39		23.27	
S.D.	2.65		2.79		1.66		1.83	
Max	27		30		25		26	
Min	16		18		17		16	

1.4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ เท่ากับ 22.49 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.65 ภายหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจ เท่ากับ 24.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.79 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจ ภายในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 1.04 ถึง 3.43) โดยหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจ เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนทดลอง 2.23 คะแนน จากผลการวิเคราะห์รายข้อ ภายหลังการทดลอง พบว่าข้อที่นักเรียนมีความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุมากที่สุดคือข้อที่ 1 ฉันจะแปรงฟัน ถูกวิธีทุกครั้งหลังกินอาหาร และก่อนเข้านอน ร้อยละ 85.1 และข้อที่นักเรียนมีความตั้งใจน้อยที่สุดคือข้อที่ 8 ฉันจะเลิกกินน้ำหวานและน้ำอัดลม และข้อที่ 9 ฉันจะแปรงฟันหลังอาหารกลางวันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนทุกวัน ร้อยละ 17.0 (ภาคผนวก ตารางที่ 26) จะเห็นว่านักเรียนยังชอบที่จะกินน้ำหวานน้ำอัดลมอยู่ ซึ่งพฤติกรรมการกินจะเปลี่ยนแปลงยาก ควรปลูกฝังตั้งแต่ยังเล็กๆ และนักเรียนยังไม่ตั้งใจที่จะแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน ที่บ้านผู้ปกครองต้องคอยกระตุ้นเตือน ส่วนที่โรงเรียนควรมีโครงการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันโดยมีครูประจำชั้นคอยดูแล

กลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุเท่ากับ 23.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.66 ภายหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจ เท่ากับ 23.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.83 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจ ภายในกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ความตั้งใจที่จะ ป้องกันโรคฟันผุ	n	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{d}$	95% CI	p-value
กลุ่มทดลอง						
ก่อนทดลอง	47	22.49	2.65			
				2.23	1.04 ถึง 3.43	<0.001
หลังทดลอง	47	24.72	2.79			
กลุ่มเปรียบเทียบ						
ก่อนทดลอง	44	23.39	1.66			
				0.11	-0.88 ถึง 0.65	0.766
หลังทดลอง	44	23.27	1.83			

1.4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ก่อนทดลอง กลุ่มทดลอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ เท่ากับ 22.49 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.65 กลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจ เท่ากับ 23.39 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.66 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนการทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

หลังการทดลอง กลุ่มทดลอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ เท่ากับ 24.72 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.79 กลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจ เท่ากับ 23.27 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.83 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบหลังการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.004 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 0.47 ถึง 2.43) โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนน ความตั้งใจ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 1.45 คะแนน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ ระหว่าง
กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ความตั้งใจที่จะ ป้องกันโรคฟันผุ	n	$\bar{x}$	S.D.	Mean Difference	95% CI	p-value
ก่อนทดลอง						
กลุ่มทดลอง	47	22.49	2.65	-0.90	-1.18 ถึง 0.02	0.055
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	23.39	1.66			
หลังทดลอง						
กลุ่มทดลอง	47	24.72	2.79	1.45	0.47 ถึง 2.43	0.004
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	23.27	1.83			

1.4.4 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกัน โรคฟันผุ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ภายหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ กลุ่มทดลอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ เท่ากับ 2.23 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.07 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความตั้งใจ เท่ากับ -0.11 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.52 ผลทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความตั้งใจ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ภายหลังการทดลอง พบว่า พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 0.94 ถึง 3.75) โดยกลุ่มทดลองมีความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความตั้งใจ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 2.35 คะแนน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ ระหว่าง
กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ภายหลังการทดลอง

ความตั้งใจที่จะ ป้องกันโรคฟันผุ	n	$\bar{d}$	S.D.	Mean Difference	95% CI	p-value
กลุ่มทดลอง	47	2.23	4.07	2.35	0.94 ถึง 3.75	0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	-0.11	2.52			

1.5 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการปฏิบัติตัว ในการป้องกันโรคฟันผุ

1.5.1 ระดับคะแนนการปฏิบัติตัว ในการป้องกันโรคฟันผุ

กลุ่มทดลอง ก่อนทดลอง พบว่าส่วนใหญ่มีคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 74.5 ภายหลังการทดลองส่วนใหญ่มีคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.1 และมีคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ ในระดับสูงเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 48.9

กลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลอง พบว่าส่วนใหญ่มีคะแนนปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 45.5 ภายหลังการทดลองส่วนใหญ่มีคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 75.0 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง จำแนกตามระดับการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ

ระดับการปฏิบัติตัว ในการป้องกันโรคฟันผุ	กลุ่มทดลอง				กลุ่มเปรียบเทียบ			
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	9	19.1	23	48.9	20	45.5	10	22.7
ระดับปานกลาง	35	74.5	24	51.1	19	43.2	33	75.0
ระดับต่ำ	3	6.4	0	0	5	11.4	1	2.3
$\bar{X}$	21.21		23.51		22.36		21.93	
S.D.	2.69		3.01		2.84		2.05	
Max	26		30		27		25	
Min	13		19		14		13	

1.5.2 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ เท่ากับ 21.21 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.69 ภายหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 23.51 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.00 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัวว่า ภายในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 1.03 ถึง 3.57) โดยหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัว เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนทดลอง 2.30 คะแนน จากผลการวิเคราะห์รายข้อหลังการทดลอง พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีการปฏิบัติสูงที่สุดในข้อที่ 1 ฉันแปรงฟันหลังรับประทานอาหารและก่อนเข้านอน ร้อยละ 72.3 และมีคะแนนการปฏิบัติตัวน้อยที่สุดในข้อที่ 3 ฉันใช้ไหมขัดฟันเพื่อทำความสะอาดซอกฟันเป็นประจำทุกวัน และข้อที่ 6 ฉันไม่ชอบกินขนมหวาน ลูกอม น้ำหวาน น้ำอัดลม ร้อยละ 6.4 (ภาคผนวก ตารางที่ 27) ควรเน้นเรื่องการใช้ไหมขัดฟัน และเรื่องพฤติกรรมกรกิน เพราะเป็นพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงยาก ผู้ปกครองควรปลูกฝังพฤติกรรมกรกินที่ถูกต้องตั้งแต่วัยเด็ก ๆ

กลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ เท่ากับ 22.36 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.84 ภายหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัว เท่ากับ 21.93 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.05 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัว ภายในกลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

การปฏิบัติตัว ในการป้องกันโรคฟันผุ	n	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{d}$	95% CI	p-value
กลุ่มทดลอง						
ก่อนทดลอง	47	21.21	2.69			
				2.30	1.03 ถึง 3.57	0.001
หลังทดลอง	47	23.51	3.00			
กลุ่มเปรียบเทียบ						
ก่อนทดลอง	44	22.36	2.84			
				-0.43	-1.53 ถึง 0.67	0.433
หลังทดลอง	44	21.93	2.05			

1.5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ก่อนทดลอง กลุ่มทดลอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ เท่ากับ 21.21 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.69 กลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัว เท่ากับ 22.36 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.84 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัว ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนการทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

หลังการทดลอง กลุ่มทดลอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ เท่ากับ 23.51 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.01 กลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัว เท่ากับ 21.93 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.05 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัว ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบหลังการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.004 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 0.51 ถึง 2.65) โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัว มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 1.58 คะแนน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ
ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

การปฏิบัติตัว ในการป้องกันโรคฟันผุ	n	$\bar{x}$	S.D.	Mean Difference	95% CI	p-value
ก่อนทดลอง						
กลุ่มทดลอง	47	21.21	2.69	-1.15	-2.30 ถึง 0.001	0.050
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	22.36	2.84			
หลังทดลอง						
กลุ่มทดลอง	47	23.51	3.01	1.58	0.51 ถึง 2.65	0.004
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	21.93	2.05			

1.5.4 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนการปฏิบัติตัวในการ ป้องกันโรคฟันผุระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ภายหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ กลุ่มทดลอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ เท่ากับ 2.30 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.32 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนการปฏิบัติตัว เท่ากับ -0.43 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.62 ผลทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนน การปฏิบัติตัว ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ภายหลังการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.002 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่าง อยู่ระหว่าง 1.06 ถึง 4.40) โดยกลุ่มทดลองมีความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนการปฏิบัติตัว มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 2.73 คะแนน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ
ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ภายหลังการทดลอง

การปฏิบัติตัว ในการป้องกันโรคฟันผุ	n	$\bar{d}$	S.D.	Mean Difference	95% CI	p-value
กลุ่มทดลอง	47	2.30	4.32	2.73	1.06 ถึง 4.40	0.002
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	-0.43	3.62			

1.6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์

1.6.1 ระดับคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์

กลุ่มทดลอง ก่อนทดลอง พบว่าส่วนใหญ่มีคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 97.9 ภายหลังการทดลองส่วนใหญ่มีคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์อยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 53.2

กลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลอง พบว่าส่วนใหญ่มีคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 65.9 ภายหลังการทดลองส่วนใหญ่มีคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 77.3 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง จำแนกตามระดับปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์

ระดับปริมาณ แผ่นคราบจุลินทรีย์	กลุ่มทดลอง				กลุ่มเปรียบเทียบ			
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	1	2.1	0	0	0	0	1	2.3
ระดับปานกลาง	46	97.9	22	46.8	29	65.9	34	77.3
ระดับต่ำ	0	0	25	53.2	15	34.1	9	20.5
$\bar{X}$	2.45		1.50		2.19		2.21	
S.D.	0.41		0.64		0.53		0.55	
Max	3.42		2.33		3.08		3.42	
Min	1.75		0.17		1.42		1.25	

1.6.2 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

กลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ เท่ากับ 2.45 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 ภายหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ เท่ากับ 1.50 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน ปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ภายในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 0.72 ถึง 1.17) โดยหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ลดลงมากกว่าก่อนทดลอง 0.94 คะแนน

กลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนการทดลอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ เท่ากับ 2.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ภายหลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ เท่ากับ 2.21 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ภายในกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ภายในกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์	n	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{d}$	95% CI	p-value
กลุ่มทดลอง						
ก่อนทดลอง	47	2.45	0.41			
				0.94	0.72 ถึง 1.17	<0.001
หลังทดลอง	47	1.50	0.64			
กลุ่มเปรียบเทียบ						
ก่อนทดลอง	44	2.19	0.53			
				-0.02	-0.28 ถึง 0.23	0.856
หลังทดลอง	44	2.21	0.55			

1.6.3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ก่อนทดลอง กลุ่มทดลอง พบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ เท่ากับ 2.45 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 กลุ่มเปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ เท่ากับ 2.19 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.013 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 0.05 ถึง 0.45) โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 0.25 คะแนน

หลังการทดลอง กลุ่มทดลองพบว่ามีค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ เท่ากับ 1.50 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.64 กลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ เท่ากับ 2.21 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55 ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบหลังการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง -0.96 ถึง -0.46) โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ลดน้อยลงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 0.71 คะแนน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์	n	$\bar{x}$	S.D.	Mean	95 % CI	p-value
				Difference		
ก่อนทดลอง						
กลุ่มทดลอง	47	2.45	0.41	0.25	0.05 ถึง 0.45	0.013
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	2.19	0.53			
หลังทดลอง						
กลุ่มทดลอง	47	1.50	0.64	-0.71	-0.96 ถึง -0.46	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	2.21	0.55			

1.6.4 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ภายหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ กลุ่มทดลอง พบว่า มีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ เท่ากับ 0.94 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนน ปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ เท่ากับ -0.02 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.85 ผลทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนน ปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ภายหลังการทดลอง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 0.63 ถึง 1.30) โดยกลุ่มทดลองมีความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ 0.97 คะแนน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ภายหลังการทดลอง

ปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์	n	$\bar{d}$	S.D.	Mean Difference	95% CI	p-value
กลุ่มทดลอง	47	0.94	0.76	0.97	0.63 ถึง 1.30	<0.001
กลุ่มเปรียบเทียบ	44	-0.02	0.85			

1.7 ผลคะแนนแรงสนับสนุนทางสังคม

1.7.1 ระดับการสนับสนุนทางสังคม

กลุ่มทดลอง ภายหลังการทดลอง พบว่าผู้ปกครองและครูประจำชั้นของนักเรียนในกลุ่มทดลองให้แรงสนับสนุนทางสังคมแก่นักเรียนอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 68.1 ค่าเฉลี่ยในการให้แรงสนับสนุนทางสังคมแก่นักเรียนเท่ากับ 24.8 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.63 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของคะแนนแรงสนับสนุนทางสังคมจากผู้ปกครองและครูประจำชั้นในกลุ่มทดลอง ภายหลังการทดลอง (n=47)

ระดับการสนับสนุนทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	32	68.1
ระดับปานกลาง	15	31.9
ระดับต่ำ	0	0
$\bar{X}$	124.04	
S.D.	13.17	
Max	150	
Min	90	

1.7.2 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันของตัวแปรความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ และการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ กับตัวแปรแรงสนับสนุนทางสังคม

ภายหลังการทดลอง เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปร ความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ กับแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครองและครู โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่าตัวแปรความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ และการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.98$; $p\text{-value}<0.001$ และ $r=0.67$; $p\text{-value}<0.001$) ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ของความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ และการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ กับแรงสนับสนุนทางสังคม(n=47)

ตัวแปร	แรงสนับสนุนทางสังคม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value
ความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ	0.98	<0.001
การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ	0.67	<0.001

2. อภิปรายผล

จากผลของโปรแกรมสุขศึกษา ที่ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดกลางเทศบาลนครขอนแก่น พบว่า โปรแกรมสุขศึกษาที่จัดขึ้นทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้าน ความรู้เกี่ยวกับโรคฟันผุ เจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ ความตั้งใจต่อการประกอบพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ และปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 4.1.1 ความรู้เรื่องโรคฟันผุ

ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเรื่องความรู้เรื่องโรคฟันผุ ต่ำกว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

จากผลการวิจัย พบว่า ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องโรคฟันผุ เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 2.21 ถึง 3.74 ตารางที่3) และเพิ่มมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 2.51 ถึง 3.84 ตารางที่ 4) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4.1 คือภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลองจะมีคะแนนเฉลี่ยเรื่องความรู้เรื่องโรคฟันผุ ตีขึ้นกว่าก่อนการทดลองและต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งผลของการเปลี่ยนแปลงความรู้ดังกล่าว เกิดขึ้นเนื่องจากได้รับโปรแกรมสุขศึกษาที่จัดขึ้น ที่ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมจากผู้ปกครองและครูประจำชั้น และได้ใช้กลวิธีทางสุขศึกษาด้วยการบรรยายที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้มากในเวลาจำกัด และทำให้เห็นภาพความเป็นจริง โดย จัดกิจกรรมการสอนบรรยายประกอบสื่อของจริง แบบจำลอง ภาพพลิก การสาธิต การฝึกปฏิบัติ การเข้ากลุ่มอภิปราย การจัดป้ายนิเทศ ตลอดจนเปิดโอกาสให้มีการสนทนาซักถามประเด็นปัญหาที่สงสัย การพูดคุยกแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิก โดยผู้วิจัยคอยสรุปประเด็นสำคัญและให้ข้อมูลเพิ่มเติม รวมทั้งแจกเอกสารคู่มือการป้องกันโรคฟันผุ ทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น โดยเป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของ Bloom (Bloom,1979) นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดี ต้องใช้กิจกรรมการเรียนหลายรูปแบบ เช่น การให้ข้อมูลข่าวสาร, การบรรยายทำให้เห็นภาพ, การทำกิจกรรมต่างๆ, การทดลอง, การฝึกปฏิบัติ และการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จะทำให้เด็กมีการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ประกอบกับเอกสารแผ่นพับเป็นสื่อกลางที่ไม่มีขีดจำกัดเกี่ยวกับเวลาที่ผู้เรียนจะใช้ในการศึกษา ซึ่งผู้เรียนจะสามารถศึกษาเอกสารเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง และศึกษาในเวลาใดก็ได้ที่ตนเองมีเวลา ตลอดทั้งเวลาที่ใช้ในการศึกษาก็แล้วแต่ความสามารถที่จะเข้าใจเนื้อหาและกิจกรรมที่กำหนดไว้ (สุวิทย์ จุงตระกูลรัตน์, 2532) สอดคล้องกับการศึกษาของประพนธ์ทิพย์ หมั่นน้อย (2548) ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพช่องปากเพื่อป้องกันโรคฟันผุ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคฟันผุมากกว่าก่อนทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.05$) และเตือนใจ กิจทวีสมบุรณ์ (2542) ประสิทธิภาพของโปรแกรมทันตสุขศึกษาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครปฐม การทดลองแบบกึ่งทดลองโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับการกำกับตนเองในการปฏิบัติตัวด้านการป้องกันโรคฟันผุ พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับโรคฟันผุสูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสุโขพงษ์ค์

ก่อนพุทธ (2541) ศึกษาการประยุกต์แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพและแรงสนับสนุนทางสังคมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันการโรคฟันผุของนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคฟันผุมากกว่าก่อนทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และขวัญดาว พันธุ์หมุด (2549) ศึกษาผลของโปรแกรมทันตสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันการโรคเหงือกอักเสบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอหาดุพนม จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคเหงือกอักเสบมากกว่าก่อนทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ และอรรณพ นามมนตรี (2546) ศึกษาผลของการฝึกความเชื่ออำนาจในตนในการลดภาวะเหงือกอักเสบในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับโรคเหงือกอักเสบมากกว่า กลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทาง และธงชัย ปรีชา (2540) ศึกษาการเปรียบเทียบประสิทธิผลของโปรแกรมทันตสุขศึกษา 3 รูปแบบ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันการฟันผุและโรคเหงือกอักเสบในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับโรคฟันผุ โรคเหงือกอักเสบ และความรู้ในการดูแลทันตสุขภาพสูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานข้อที่ 4.1.2 เจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันการโรคฟันผุ

ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันการโรคฟันผุ ดีวก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

จากผลการวิจัย พบว่า ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยด้านเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันการโรคฟันผุ เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 1.75 ถึง 3.06 คะแนน ตารางที่ 7) และเพิ่มมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 2.38 ถึง 3.76 ตารางที่ 8) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4.2 ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันการโรคฟันผุ ดีวก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลที่ตั้งอยู่บนสมมติฐานว่า มนุษย์ใช้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อตนเองอย่างเป็นระบบและมีเหตุผลในการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง และจากกิจกรรมต่างๆในโปรแกรมสุขศึกษาที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้น ทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลองได้ใช้ข้อมูลที่ได้รับอย่างเป็นระบบ และใช้เหตุผลในการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมป้องกันการโรคฟันผุ ร่วมกับได้รับแรงสนับสนุนจากผู้ปกครองและครูประจำชั้น ซึ่งเป็นกลุ่มอ้างอิงของนักเรียน คอยกระตุ้นเตือน ให้กำลังใจ และให้รางวัล ส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติต่อพฤติกรรมป้องกันการโรคฟันผุที่ดีขึ้น

สมมติฐานข้อที่ 4.1.3 ความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ

ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ ดีวก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ จากผลการวิจัย พบว่า ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยด้านความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 1.04 ถึง 3.43 ตารางที่ 11) และเพิ่มมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.004 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 0.47 ถึง 2.43 ตารางที่ 12) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4.3 ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ ดีกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ จากแนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล พฤติกรรมสามารถทำนายได้ด้วยความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม และความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมถูกกำหนดด้วยตัวกำหนดพื้นฐานของบุคคลและสังคมแวดล้อมของบุคคลนั้น จากโปรแกรมสุขศึกษาที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ กิจกรรมต่างๆในโปรแกรมนี้จัดขึ้นเพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้อง แก่นักเรียน จัดประสบการณ์ตรงให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการตรวจฟัน, การแปรงฟัน, การใช้ไหมขัดฟันร่วมกับมีการเสริมแรงสนับสนุนจากครูและผู้ปกครองซึ่งเป็นบุคคลใกล้ชิดและเป็นสังคมแวดล้อมของนักเรียนเพื่อคอยกระตุ้นเตือน ให้นักเรียนมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคฟันผุ อย่างถูกต้องต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้เขานำข้อมูลที่ได้รับมาใช้อย่างเป็นระบบ และมีเหตุผลในการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรม ส่งผลให้มีความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรวุฒิ สุขสวัสดิ์ (2543) ได้ทำการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากมากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.05$) และทองทิพย์ สละวงษ์ลักษณ์ (2541) ได้ทำการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการส่งเสริมสังคมในการส่งเสริมอนามัยช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากมากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.001$) และศิรรา เจริญวิบูลย์ (2542) การประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันการแพทย์แอมเฟตามีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงด้านความตั้งใจในพฤติกรรมในการป้องกันและการปฏิบัติตัวในการป้องกันการเสพยาแอมเฟตามีน ดีกว่าก่อนการทดลอง และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.001$)

สมมติฐานข้อที่ 4.1.4 การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ

ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ ดีกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

จากผลการวิจัย พบว่า ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยด้านการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 1.03 ถึง 3.57 ตารางที่ 15) และเพิ่มสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.004 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 0.51 ถึง 2.65 ตารางที่ 16) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4.4 ที่กล่าวว่า ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ ดีกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ จากแนวคิดทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล พฤติกรรมสามารถทำนายได้ ด้วยความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม และความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม ถูกกำหนดด้วยตัวกำหนดพื้นฐานของบุคคลและสังคมแวดล้อมของบุคคลนั้น Fishbein & Ajzen, 1980 (อ้างถึงใน จุฬารัตน์ โสตะ, 2546) ซึ่งตัวกำหนดพื้นฐานของบุคคลหมายถึงเจตคติของบุคคลต่อการกระทำพฤติกรรม (Attitude Toward Performing) และบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) ในที่นี้คือ ผู้ปกครองและครูประจำชั้นของนักเรียน ซึ่งผลการ

เปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากกิจกรรมสุขศึกษาที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้น เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้อง แก่นักเรียน จัดประสบการณ์ตรงให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ เช่น การตรวจฟัน, การแปรงฟัน, การใช้ไหมขัดฟัน เพื่อให้เขานำข้อมูลที่ได้รับมาใช้อย่างเป็นระบบและมีเหตุผลในการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรม ส่งผลให้มีความรู้เรื่องโรคฟันผุ เจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุ และความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุที่สูงขึ้น ส่งผลให้มีการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุที่ดีขึ้นด้วย ร่วมกับการเสริมแรงสนับสนุนจาก ครูและผู้ปกครอง ซึ่งเป็นกลุ่มอ้างอิงและเป็นสังคมแวดล้อมของนักเรียนคอยกระตุ้นเตือน ให้นักเรียนมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคฟันผุ อย่างถูกต้องต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของประพิณทิพย์ หมีน้อย (2548) ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพช่องปากเพื่อป้องกันโรคฟันผุ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุสูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.05$) และ สุรวุฒิ สุขสวัสดิ์ (2543) ได้ทำการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการส่งเสริมสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากมากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.05$) และเตือนใจ กิจทวีสมบุรณ์ (2542) ประสิทธิภาพของโปรแกรมทันตสุขศึกษาในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันโรคฟันผุของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครปฐม การทดลองแบบกึ่งทดลองโดยประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับการกำกับตนเองในการปฏิบัติตัวด้านการป้องกันโรคฟันผุ พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมในการป้องกันโรคฟันผุสูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และทองทิพย์ สละวงษ์ลักษณ์ (2541) ได้ทำการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการส่งเสริมสังคมในการส่งเสริมอนามัยช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากมากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.001$) และและศิรรา เจริญวิบูลย์ (2542) การประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันการแพथยแอมเฟตามีนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลพบุรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงด้านการปฏิบัติตัวในการป้องกันการเสพยาแอมเฟตามีนดีกว่าก่อนการทดลอง และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.001$)

สมมติฐานข้อที่ 4.1.5 ปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์

ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ดีกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

จากผลการวิจัย พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยของปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ลดลงต่ำกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง 0.72 ถึง 1.17 ตารางที่ 19) และลดลงต่ำกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 (95% ช่วงเชื่อมั่นของความแตกต่างอยู่ระหว่าง -0.96 ถึง -0.46 ตารางที่ 20) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4.5 ที่กล่าวว่า ภายหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา นักเรียนกลุ่มทดลอง มีการเปลี่ยนแปลงด้านปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ที่ดีกว่าก่อนร่วมกิจกรรม และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ โดยนักเรียนกลุ่มทดลองสามารถแปรงฟันได้ถูกวิธีและสะอาดมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ จึง

ทำให้ปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ลดลงได้ เพราะแผ่นคราบจุลินทรีย์จะมีการก่อตัวและเจริญเติบโตอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจาก โปรแกรมสุขศึกษาที่จัดขึ้นให้กลุ่มทดลอง ได้แก่ การฝึกประสิทธิภาพการแปรงฟัน การตรวจฟันด้วยตนเอง โดยการใช้เม็ดย้อมฟันเพื่อตรวจดูแผ่นคราบจุลินทรีย์ การฝึกปฏิบัติเหล่านี้ เป็นประสบการณ์ตรง ส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการแปรงฟัน ทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจที่จะแปรงฟันให้ถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักเรียนในกลุ่มทดลองสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ทำให้ปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ลดลง และเมื่อมีการปฏิบัติเป็นประจำย่อมส่งผลให้ปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ในช่องปากลดลง เป็นการลดองค์ประกอบที่ทำให้เกิดโรคฟันผุ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของประพิณทิพย์ หมีน้อย (2548) ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพช่องปากเพื่อป้องกันโรคฟันผุ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ลดลงน้อยกว่าก่อนทดลอง และลดลงน้อยกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และสุโขษณงค์ ก้อนภูธร (2541) ได้ศึกษาการประยุกต์แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพและแรงสนับสนุนทางสังคม ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในเรื่องของปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ลดลงอย่างชัดเจน และ ขวัญดาว พันธุ์หมุด (2549) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมทันตสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันโรคเหงือกอักเสบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตอำเภอหาดุพนม จังหวัดนครพนม ผลการศึกษา พบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ลดลงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001 และทองทิพย์ สลวงษ์ลักษณ์ (2541) ได้ศึกษาการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม ในการส่งเสริมอนามัยช่องปากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กิจกรรม การฝึกทักษะการแปรงฟัน การตรวจดูแผ่นคราบจุลินทรีย์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์และสภาวะเหงือกอักเสบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกิตติยา เรืองทา (2541) ได้ทำการศึกษาผลของโปรแกรมทันตสุขศึกษาที่ประยุกต์ใช้แรงสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรมการแปรงฟัน เพื่อป้องกันโรคเหงือกอักเสบ ในนักเรียนชั้นประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นผลการวิจัยพบว่าปริมาณคราบจุลินทรีย์และสภาวะเหงือกอักเสบลดลง สูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p\text{-value}<0.001$)

สมมติฐานข้อที่ 4.2 ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา ความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุในกลุ่มทดลองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงสนับสนุนทางสังคม

ภายหลังการทดลอง เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปร ความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุกับแรงสนับสนุนทางสังคมโดยการหาค่าประสิทธิสัมพันธของเพียร์สัน พบว่า ตัวแปรความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r=0.98$ ตารางที่ 23) นั่นคือแรงสนับสนุนทางสังคมของกลุ่มอ้างอิง มีผลทำให้นักเรียนมีความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุมากขึ้น จะเห็นว่าแรงสนับสนุนทางสังคมจากกลุ่มอ้างอิงมีความสำคัญมาก ในการกำหนดความตั้งใจที่จะป้องกันโรคฟันผุ

สมมติฐานข้อที่ 4.3 ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสุขศึกษา การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุในกลุ่มทดลองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงสนับสนุนทางสังคม

ภายหลังการทดลอง เมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปร การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ กับแรงสนับสนุนทางสังคม โดยการหาค่าประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงสนับสนุนทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($r=0.67$ ตารางที่ 23) นั่นคือแรงสนับสนุนทางสังคมของกลุ่มอ้างอิง มีผลต่อการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคฟันผุของนักเรียนกลุ่มทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รักชนก คชไกร(2541) ได้ศึกษาเรื่อง ความเครียด บุคลิกภาพแบบเข้มแข็ง แรงสนับสนุนทางสังคม กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น : นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า แรงสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.39$; $p\text{-value}<0.01$) แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ทองทิพย์ สละวงศ์ลักษณ์ (2541) ได้ศึกษาการประยุกต์ ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม ในการส่งเสริมอนามัยช่องปากของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมส่งเสริมอนามัยช่องปาก กับแรงสนับสนุนทางสังคม